

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei Spînu

Ministrul finanțelor

Petru Rotaru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifica Acordul de grant dintre Republica Moldova, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023.

Art. 2. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare ratificarea Acordului de grant menționat.

Art. 3. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

Art. 4 – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Argumentarea oportunității de ratificare a Acordului de grant dintre Republica Moldova, Î.S. “Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare “RLF - Răspunsul de Urgență - Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023

A. Descrierea tratatului

Informații generale. Proiectului Acordului de grant dintre Republica Moldova, Î.S. “Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare “RLF - Răspunsul de Urgență - Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023, este un acord interstatal.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Republica Moldova și Î.S. “Calea Ferată din Moldova” sunt părțile la tratat.

Acordul este structurat în opt articole, formate din secțiuni, la care sunt atașate două anexe.

Informații privind conținutul Acordului.

Acordul evocat are drept obiect stabilirea condițiilor de alocare, valorificare și rambursare a grantului pentru necesitățile urgente în domeniul transportului feroviar.

Scopul proiectului este alocarea mijloacelor financiare pentru reparația coridorului feroviar Vălcineț-Ocnița-Bălți-Ungheni-Chișinău-Căinari.

Proiectul Acordului nu prevede implementarea, amendarea sau substituirea unor tratate internaționale, la care Republica Moldova face parte.

Acordul poate fi amendat la solicitarea părților, fiind inițiate negocierile corespunzătoare cu ulterioară încheiere a amendatului în cazul acceptului reciproc de modificare, încetare sau prelungire a valabilității Acordului, cu ulterioară modificare și ratificare a amendamentului conform procedurilor interne și comunicarea opiniei juridice privind respectarea procedurilor interne.

B. Analiza de impact

1. Informații generale. Pe parcursul ultimilor treizeci de ani, din bugetul de stat al Republicii Moldova s-au alocat sume financiare nesemnificative pentru mentenanța, reparația și dezvoltarea infrastructurii feroviare. Mijloacele publice s-au direcționat pentru construcția căii ferate Cahul-Giurgiulești, care s-a efectuat cu majoritatea surselor Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și construcția căii ferate Basarabeasca-Berezyne, finanțarea ultimilor lucrări fiind efectuată în întregime din sursele Î.S. „Calea Ferată din Moldova”. Lipsa unei viziuni strategice a statului privind domeniul transportului feroviar și pasarea problemelor domeniului în responsabilitatea unicului operator feroviar a cauzat deficite financiare pentru întreținerea infrastructurii feroviare și procurarea materialului rulant.

În rezultat, trenurile circulă pe căile ferate din Republica Moldova cu limite de viteză și masă, majoritatea vagoanelor și a locomotivelor au depășit termenul limită de exploatare.

Luând în considerare consecințele evocate, pe parcursul ultimilor ani organul central în domeniul transportului feroviar și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” întreprind măsuri în vederea atragerii fondurilor pentru modernizarea domeniului transportului feroviar. În context, s-au procurat 12 locomotive magistrale, au

demarat lucrările de reabilitare a tronsonului de cale ferată Bender-Căușeni-Basarabeasca-Etulia-Giurgiulești.

Modificarea lanțurilor logistice în urma războiului dintre Ucraina și Federația Rusă și direcționarea garniturilor marfare în/din Ucraina prin Republica Moldova (prin coridorul Giurgiulești-Etulia-Basarabeasca-Căușeni-Căinari-Chișinău-Ungheni-Bălți-Ocnița-Vălcineț) au reconfirmat problemele infrastructurii feroviare, formând ambuteiaje feroviare. Astfel, s-a scumpit logistica feroviară a mărfurilor prin staționarea suplimentară neplanificată a vagoanelor marfare și decuplarea garniturilor de tren în două-trei garnituri, pentru a fi tranzitate anumite sectoare a căii ferate.

În rezultat, beneficiarii mărfurilor din Republica Moldova și a celor de tranzit, refuză să transporte mărfurile pe teritoriul Republicii Moldova cu transportul feroviar. Astfel, pentru diminuarea presiunii asupra infrastructurii rutiere și a gradului de uzură a drumurilor publice, este necesar de reparat urgent coridorul feroviarul Vălcineț-Ocnița-Bălți-Ungheni-Chișinău-Căinari.

În context, există două soluții de intervenție. Prima soluție prevede alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru lucrările respective. A doua soluție, consultată preventiv cu Comisia Europeană, prevede acordarea unui grant din partea Uniunii Europene și angajarea unor împrumuturi din partea instituțiilor financiare internaționale. A doua soluție, privind angajarea unui împrumut și beneficierea de un grant, este acceptabilă pentru Republica Moldova din motiv că statul nu dispune de resurse financiare suficiente în bugetul public național.

Republica Moldova gestionează tratate similare în domeniul transportului feroviar, de exemplu Acordul de împrumut dintre Republica Moldova, Î.S. “Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare, prevede alocarea sumei de 52,5 milioane Euro (semnat la Chișinău la 14 noiembrie 2014, ratificat prin Legea nr. 22/2015).

Acordul de grant dintre Republica Moldova, Î.S. “Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cadrul privind reziliența și mijloacele de subzistență (CRMS) - Răspunsul de Urgență - Căile Ferate din Moldova generează principalele drepturi și obligații care se referă la cuantumul grantului, termenii de rambursare, obligațiile de plată, modul de intrare în vigoare a Acordului etc.

Disputele în cadrul Acordului se soluționează prin negocieri.

Acordul de grant vizează Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Republica Moldova și Î.S. “Calea Ferată din Moldova” și se aplică pe teritoriul părților și jurisdicțiilor, unde aceștia pot revendica drepturile.

În ceea ce privește urgența de punere în aplicare a Acordului, comunicăm că pe coridorul feroviar Vălcineț-Ocnița-Bălți-Ungheni-Chișinău-Căinari se asigură conexiunea feroviară cu porturile din Constanța, Galați, Giurgiulești, Reni și Izmail. Prin intermediul complexelor portuare se efectuează majoritatea importurilor/exporturilor în/din Republica Moldova. Transportarea acestora în actuale condiții se răsfrânge negativ asupra costului final al mărfii. Pentru a diminua

scumpirea mărfurilor, este necesară intervenția statului prin aplicare imediată a Acordului evocat.

Pe lângă diminuarea capacității de transport, care este direct dependentă de cantitatea și calitatea infrastructurii și a materialului rulant, starea nesatisfăcătoare a infrastructurii reduce nivelul de siguranță a operațiunilor de transport feroviar. Fiecare operațiune de transport se efectuează cu riscuri de accidente sau incidente, care pot afecta zonele aferente a căilor ferate, materialul rulant, precum și pot genera victime umane.

2. Aspectul politic, social, cultural.

Prin Acordul de grant dintre Republica Moldova, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Î.S. “Calea Ferată din Moldova “RLF - Răspunsul de Urgență - Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023, Republica Moldova se angajează să continue cooperarea bilaterală cu Comisia Europeană și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, fapt care va înlesni intensificarea relațiilor bilaterale. Respectiv, scopul încheierii Acordului menționat este în concordanță cu cursul politic de dezvoltare al Republicii Moldova.

Tratatul va avea impact pozitiv asupra economiei naționale, fiind reparată infrastructura feroviară, ce va permite atragerea volumelor de mărfuri și pasageri transportate pe tronsonul de cale ferată în cauză, prin majorarea vitezelor de circulație, eliminarea restricțiilor privind sarcina asupra infrastructurii și reducerea timpului de rotație a trenurilor.

Suplimentar, menționăm că prevederile proiectului nu contravin politicii externe a Republicii Moldova. Pe plan bilateral, Acordul de grant are la bază principiul reciprocității și corespunde intereselor Părților.

Proiectul Acordului de grant urmează a fost avizat de Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Agenția Proprietății Publice, Î.S. “Calea Ferată din Moldova”.

3. Aspectul economic și de mediu.

Proiectul nu conține prevederi, care ar avea repercusiuni negative asupra economiei Republicii Moldova.

Subsecvent, în urma implementării Acordului, urmează a fi reparată infrastructura feroviară, starea tehnică a căreia influențează la rapiditatea schimbului de mărfuri, transportului de pasageri și costul final al serviciilor de transport feroviar. Toate acestea comportând efecte pozitive pentru economia Republicii Moldova.

Gestionarea corectă a mijloacelor alocate, precum și atingerea scopurilor stabilite în urma reparației infrastructurii feroviare, va permite negocierea noilor acorduri de grant cu condiții avantajoase în vederea procurării materialului rulant și reabilitării altor coridoare feroviare. Aceasta ne va permite să avem perspective pozitive de dezvoltare fructuoasă a relațiilor în domeniul feroviar.

4. Aspectul normativ.

Acordul în cauză nu contravine legislației naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Semnarea tratatului nu implică adoptarea unor acte normative noi și nici modificarea celor existente.

Acordul urmează a fi ratificat de Parlamentul Republicii Moldova.

5. Aspectul instituțional și organizatoric.

Aplicarea prevederilor Acordului nu necesită întreprinderea măsurilor suplimentare privind înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente și nu va condiționa abilitarea unor persoane sau instituții cu împuterniciri noi. În același timp, angajamentele asumate în cadrul Acordului urmează a fi respectate în continuare de părți.

6. Aspectul financiar.

Comisia Europeană a alocat 20 000 000,0 Euro nerambursabili, din care 410 000,0 Euro constituie comisionul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, prin intermediul căreia se alocă mijloacele financiare. Astfel, suma grantului, pe care îl recepționează Republica Moldova, este de 19 590 000,0 Euro.

Întreprinderea de Stat “Calea Ferată din Moldova” urmează să țină evidența și conturi separate în privința mijloacelor financiare alocate prin proiectul Acordului de grant.

Subsecvent, conform prevederilor proiectului Acordului, Î.S. “Calea Ferată din Moldova”, 5 ani, de la data finalizării proiectului de reparație a căii ferate, urmează să țină documentele și evidențele financiar-contabile privind activitățile finanțate prin finanțarea nerambursabilă

Mai mult, mijloacele financiare alocate în calitate de grant, nu pot fi folosite pentru achitarea impozitelor și taxelor, în acest sens se promovează scutirea de plată a acestora prin derogare.

7. Aspectul temporar.

Acordul de grant va intra în vigoare la data la care Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare va transmite Republicii Moldova notificarea privind acceptul dovezilor îndeplinirii procedurilor interne necesare pentru semnarea Acordului.

C. Analiza oportunității ratificării.

Acordul de grant a fost semnat la Chișinău la 27 iunie 2023.

Acesta intră în vigoare după ce Banca va confirma recepționarea opiniei legale privind respectarea procedurilor interne de ratificare a acestuia.

Eventuale rezerve care ar putea afecta aplicarea Acordului de grant nu au fost identificate.

Acordul de grant este valabil pe perioada rambursării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova, Î.S. “Calea Ferată din Moldova” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare “RLF - Răspunsul de Urgență - Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023. Termenul de rambursare a Acordului de împrumut este de 15 ani. Rambursarea poate fi efectuată mai devreme de termenul propus.

Acordul de grant nu prevede necesitatea ajustării cadrului juridic existent la prevederile acestuia..

Secretar general

Angela ȚURCANU